

PYTANIA PEŁNE CIEKAWOŚCI

„Stymuluj dzieci do wyszukania rozwiązań. Nie podsuwaj im ich.”

Rudolf Dreikurs

Kolor niebieski oznacza, że można używać tych pytań do dzieci 3 letnich i młodszych, choć zachęcam do testowania i zadawania maluchom też czegoś z propozycji dla starszych ☺

Zadawanie pytań zamiast gotowych rozwiązań to zachęta dla dziecka do myślenia i samodzielności. Podnoszą też poczucie wartości dziecka, bo czuje się ono kompetentne decydując o czymś lub samodzielnie szukając odpowiedzi i rozwiązań.

Dzieci mniej buntują się, kiedy mogą o czymś same zdecydować albo pomyśleć (nikt nie lubi jak mu się rozkazuje).

Są dwa rodzaje pytań pełnych ciekawości:

Motywujące – zamienniki poleceń, rozkazów, pouczeń

W rozmowie – służące poprawie komunikacji, budowaniu relacji, poznaniu dziecka, jego myśli, potrzeb, pragnień, przekonań.

PYTANIA PEŁNE CIEKAWOŚCI (motywujące)

1. Idź, umyj zęby -> Co potrzebujesz jeszcze zrobić przed spaniem? lub Co potrzebujesz zrobić, żeby mieć czyste zęby? Dziś będziesz mył zęby jak ninja czy spiderman?
2. Rusz się, bo się spóźnisz -> Ile czasu zostało jeszcze do lekcji? lub Co musisz zrobić, aby wyjść do szkoły na czas?
3. Nie bijcie się! -> Jak Ty i Twój brat możecie rozwiązać ten problem? lub Co pomoże Ci się teraz uspokoić?
4. Odrób lekcje -> Od czego chcesz zacząć lekcje? lub Jaki masz plan na odrobienie pracy domowej?
5. Rozlałeś znowu sok. Idź po szmatę. -> Co trzeba teraz zrobić?
6. Odłóż swoje spodnie -> Gdzie jest miejsce tych spodni?
7. Załóż skarpetki -> Które skarpetki dziś założysz?
8. Załóż buty -> Czego potrzebują Twoje stopy, żeby wyjść na dwór? Co jeszcze potrzebujesz włożyć, żeby wyjść?
9. Przestań jęczeć -> Jak możesz powiedzieć to inaczej, żebym Cię lepiej zrozumiała?
10. Posprzątaj zabawki -> Gdzie jest miejsce tych aut? lub co zostawiłeś na dywanie? Lub co powinieneś zrobić, gdy skończysz się bawić swoimi zabawkami?

PYTANIA PEŁNE CIEKAWOŚCI (w rozmowie)

Nie zadawaj dziecku podchwytliwych pytań. Pytania Pełne Ciekawości są pełne szacunku, otwartości na odpowiedź dziecka.

1. Zadawaj pytania otwarte, a potem słuchaj:
 - Co się zdarzyło?
 - Jak Ty się z tym czujesz?
 - Jak możesz rozwiązać ten problem?
 - Jak myślisz, co spowodowało, że to się zdarzyło?
2. Nie odgrywaj żadnego scenariusza. Zadawaj pytania odpowiednie do sytuacji.

UWAGA! Jeśli używasz pytań chcąc zawstydzić dziecko, zmusić je do określonej odpowiedzi czy zachowania, nie są to wtedy Pytania Pełne Ciekawości (np. no i co zrobiłeś?).

Pytania Pełne Ciekawości w rozmowie mają na celu poznanie dziecka, jego sposobu myślenia, wspieranie go, pokazywanie mu, że ufamy mu i akceptujemy je. Uczą też samodzielności i wyciągania wniosków przez dziecko.

Przykładowe pytania:

Uwaga: pytania pełne ciekawości zaczynają się od „co”, „jaki”, „jak” i „który”.

„Dlaczego” może również być skuteczne i wcale nie brzmieć oskarżycielsko, jeśli jesteś rzeczywiście zaintrygowany.

- Zauważyłem, że ... (aby określić problem)
- Co się stało?
- Co chciałeś osiągnąć?
- Jak się w związku z tym czułeś?
- Co chciałeś zrobić?
- Co było powodem, że tak się stało?
- Jakie masz pomysły na rozwiązanie tego problemu?
- Którą z tych dwóch możliwości chciałbyś wypróbować?
- Co możesz zrobić następnym razem?
- Jak mógłbyś to zrobić inaczej?
- Jaki miałeś pomysł na...?
- Jak mógłbym ci pomóc?
- Co rozumiesz przez...?
- Jak mógłbyś o to poprosić w inny sposób?
- Jaki masz plan w odniesieniu do...?
- Jak mógłbyś to osiągnąć?
- Co musi najpierw się wydarzyć?
- W jaki inny sposób mógłbyś się do niej odnosić?

Dzieci trzyletnie i młodsze, dzieci z problemami językowymi potrzebują bardziej szczegółowych pytań i odpowiedzi:

- Co chciałeś, żeby się stało: _____, czy _____?
- Chciałeś _____, czy _____?
- Czy mamy użyć _____, czy _____, aby to naprawić?
- Co mógłbyś zrobić następnym razem: _____, czy _____?

Przykłady dla małych dzieci:

Dziecko nam się wyrwało i biegło przed siebie: Dlaczego tam biegłeś: zobaczyłeś tam coś fajnego czy chciałeś sobie pobiegać? Czy chciałeś się ze mną ścigać?

Dziecko wyciąga nam naczynia z szafki: Chciałeś się tym pobawić czy pomóc mi w kuchni?

Dziecko rozlewa wodę w kubku: Co mógłbyś zrobić następnym razem: nalać mniej wody, czy napić się tutaj w kuchni?

Materiał przygotowany w oparciu o materiały Pozytywnej Dyscypliny. Materiały są objęte prawami autorskimi i przeznaczone są do użytku dla osoby, której zostały przesłane. Udostępnianie i rozpowszechnianie jest zabronione.